

Środa, 12 września 2012 r.

Ochrona i zrównoważona eksploatacja zasobów rybołówstwa

P7_TA(2012)0335

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2012 r. w sprawie obowiązków w zakresie sprawozdawczości na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa (2011/2291(INI))

(2013/C 353 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczące obowiązków w zakresie sprawozdawczości na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2011)0418),
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2371/2002 z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa,
 - uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 22 kwietnia 2009 r. dotyczącą reformy wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2009)0163),
 - uwzględniając wniosek Komisji z dnia 13 lipca 2011 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2011)0425),
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie poprawy wskaźników zdolności połowowej oraz nakładu połowowego w ramach wspólnej polityki rybackiej (COM(2007)0039),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 maja 2011 r. dotyczący konsultacji na temat uprawnień do połowów (COM(2011)0298),
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 12/2011 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Czy działania podjęte przez UE przyczyniły się do dostosowania zdolności połowowej flot rybackich do dostępnych możliwości połowowych?”,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie przeglądu niektórych ograniczeń dostępu we wspólnej polityce rybołówstwa (Kwadrat Szetlandzki oraz ograniczony obszar połowu gładzicy) ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A7-0225/2012),
- A. mając na uwadze, że przywołane powyżej sprawozdanie Komisji ponownie potwierdza niepowodzenie obecnej wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w osiągnięciu celów dotyczących ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa UE oraz dostosowania dostępnej zdolności połowowej do dostępnych zasobów rybołówstwa;

⁽¹⁾ Dz.U. C 290E z 29.11.2006, s. 113.

Środa, 12 września 2012 r.

- B. mając na uwadze, że połów ponad 60 % ryb ze stad w wodach europejskich przekracza poziom pozwalający na zachowanie maksymalnego podtrzymywalnego połowu oraz mając na uwadze, że w odniesieniu do licznych gatunków brak jest danych naukowych;
 - C. mając na uwadze, że system oparty na całkowitym dopuszczalnym połowie i kwotach okazał się nieefektywny pod względem zrównoważonego gospodarowania określonymi stadami ryb oraz że długoterminowe plany zarządzania mają istotne znaczenie dla zrównoważonego gospodarowania stadami ryb;
 - D. mając na uwadze, że czasami brakuje danych naukowych lub nie są one wiarygodne, a poziom niepewności co do modeli służących do określenia takich danych pozostaje poważnym problemem utrudniającym zrównoważone gospodarowanie wieloma stadami ryb;
 - E. mając na uwadze, że szybko zwiększające się populacje ptaków morskich i fok wywierają dodatkową presję na uszczuplone zasoby rybołówstwa w niektórych regionach UE;
 - F. mając na uwadze, że zrównoważona ochrona zasobów rybołówstwa jest także uzależniona od zmian klimatu, w tym od globalnego ocieplenia, oraz od czynników związanych z działalnością człowieka, takich jak zanieczyszczenie;
 - G. mając na uwadze, że w ciągu ostatniego dziesięciolecia doszło do utraty znacznej liczby miejsc pracy w europejskim sektorze rybołówstwa z powodu złego stanu stad ryb, wzrostu kosztów produkcji, spadku cen na skutek tańszych towarów przywożonych i osiągnięć technologicznych; mając na uwadze, że jednocześnie z powodu osiągnięć technologicznych znacznie zwiększyła się w niektórych przypadkach zdolność połowowa flot;
 - H. mając na uwadze, że dostępne dane dotyczące faktycznej zdolności europejskiej floty rybackiej nie są dostatecznie wiarygodne, ponieważ nie uwzględniają rozwoju technologicznego, a państwa członkowskie nie zawsze podają dokładne dane dotyczące zdolności połowowej floty;
 - I. mając na uwadze, że planowany przegląd ram środków technicznych będzie oznaczał opracowanie istotnych przepisów prawa dotyczących środków ochronnych i zgrupowania tych środków;
1. zwraca uwagę, że Komisja wywiązała się już z zobowiązań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002, które nakłada na Komisję obowiązek przedstawienia Parlamentowi i Radzie sprawozdania na temat funkcjonowania WPRyB w odniesieniu do rozdziału II (Ochrona i zrównoważenie) i rozdziału III (Dostosowanie zdolności połowowej) wspomnianego rozporządzenia przed końcem roku 2012;
 2. zwraca uwagę, że Komisja spełniła również wynikający z tego samego rozporządzenia obowiązek przedstawienia sprawozdania w sprawie uzgodnień określonych w art. 17 ust. 2 dotyczących ograniczeń połowowych w pasach wodnych do 12 mil morskich do dnia 31 grudnia 2011 r.;

Ochrona i zrównoważenie (rozdział II)

3. wzywa Komisję do tego, aby zapewniła opracowanie długoterminowych planów zarządzania dla wszystkich łowisk przemysłowych w UE w ramach wysoce zdecentralizowanego systemu zarządzania w pełni uwzględniającego wszystkie zainteresowane strony; zwraca uwagę na możliwość pogrupowania działalności połowowej według geograficznych regionów połowowych, poprzez regionalizację wspólnej polityki rybołówstwa, dzięki czemu uwzględniono by zarówno specyfikę różnych mórz europejskich, jak i sytuację tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w różnych strefach, aby w jak największym stopniu dostosować środki zarządzania do rzeczywistej sytuacji poszczególnych flot;

Środa, 12 września 2012 r.

4. w celu ochrony zasobów biologicznych i zapewnienia długoterminowej równowagi środowiskowej wzywa Komisję do rozważenia możliwości ustanowienia sieci zamkniętych obszarów, na których w określonym czasie obowiązywałby zakaz wszelkiej działalności połowowej, aby zwiększyć produktywność ryb i chronić biologiczne zasoby wodne oraz ekosystem morski;
5. jest zdania, że w ramach celu zapewnienia stabilności należy uwzględnić politykę na rzecz przyszłości sektora rybołówstwa, a w związku z tym także politykę, która umożliwi dostęp nowym pokoleniom rybaków;
6. wzywa Komisję, państwa członkowskie i Regionalne Komitety Doradcze do zastosowania w przyszłości podejścia ekosystemowego jako podstawy wszystkich długoterminowych planów zarządzania; jest zdania, że te plany zarządzania powinny stanowić trzon przyszłej WPRyb i zawierać precyzyjnie określone cele, obejmujące zasady określania rocznego nakładu połowowego z uwzględnieniem różnicy między obecną wielkością stad i strukturą łowiska z jednej strony a założeniem dotyczącym docelowych stad, kryteriami odrzutów oraz zasadami kontroli odłowu; w związku z tym wzywa Radę do działania zgodnie z celami wieloletnich planów zarządzania, bez wyjątków;
7. wyraża rozczarowanie aktualnym impasem międzyinstytucjonalnym w odniesieniu do niektórych zaproponowanych planów wieloletnich, który to impas ma szersze konsekwencje dla wszystkich innych długoterminowych planów zarządzania;
8. kładzie nacisk na konieczność osiągnięcia równowagi między sytuacją ekologiczną a sytuacją gospodarczą i społeczną na obszarze każdego łowiska, ponieważ uznaje, że bez obfitych zasobów rybnych opłacalny sektor rybołówstwa nie będzie istnieć, i podkreśla, że bardzo ważne jest, aby rybacy europejscy zaakceptowali zasady kontroli odłowu, w związku z czym apeluje o szerokie uczestnictwo przedstawicieli Regionalnych Komitetów Doradczych i innych odpowiednich zainteresowanych stron w ustalaniu planów zarządzania; uważa, że w przyszłości te podmioty powinny odgrywać znacznie ważniejszą rolę w tym procesie; wzywa w związku z tym do zastosowania właściwej regionalizacji; proponuje, aby Regionalne Komitety Doradcze obowiązkowo przekazywały Komisji opinię na temat wszystkich planów zarządzania, jeszcze zanim zostaną złożone wnioski w ich sprawie;
9. podkreśla, że istnieje bezpośredni związek między odrzutami ryb, niechcianymi przyłowami i przełowieniem oraz że na szczeblu UE należy opracować skuteczną politykę unikania odrzutów, dzięki której Wspólnotowa Agencja Kontroli Rybołówstwa (CFCA) posiadałaby większe uprawnienia w zakresie dbania o sprawiedliwy system zasad i sankcji, tj. przestrzeganie zasady równego traktowania; stwierdza, że zakaz odrzutów powinien być wdrażany stopniowo w poszczególnych łowiskach, powinien być częścią poszczególnych planów zarządzania oraz nie powinien dotyczyć poszczególnych stad ryb; podkreśla, że należy propagować używanie selektywnych narzędzi połowowych i innych urządzeń, które zmniejszają lub eliminują przyłowy gatunków niedocelowych i ryb młodych gatunków docelowych, a także inne zrównoważone metody połowowe; podkreśla, że ustanawiając wszelkiego rodzaju systemy zarządzania w Unii Europejskiej, należy bezwzględnie mieć na uwadze znaczenie połowów wielogatunkowych w wodach unijnych, co pociąga za sobą niezbędne dostosowania i konkretne działania w zależności od danego obszaru;
10. jest zdania, że w ramach zreformowanej WPRyb powinno się zachęcać państwa członkowskie współpracujące na szczeblu regionalnym do współpracowania z branżą i innymi zainteresowanymi stronami w celu znalezienia innowacyjnych metod eliminacji odrzutów, jak najbardziej dostosowanych do poszczególnych regionów i łowisk;
11. wzywa Komisję do bezwłocznego rozwiązania problemu braku wystarczającej ilości wiarygodnych danych niezbędnych do zapewnienia rzetelnego doradztwa naukowego; wzywa Komisję do utworzenia systemu karania państw członkowskich, które nie wywiązują się z ciążących na nich obowiązków w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w ramach europejskiego programu dotyczącego danych na temat rybołówstwa; podkreśla sprzeczność istniejącą pomiędzy zarzutami Komisji dotyczącymi braku danych a niewielkim budżetem, jaki przeznaczają na ich otrzymanie, w związku z czym nalega na przeznaczenie wystarczającego finansowania na gromadzenie danych i odpowiednie badania naukowe w państwach członkowskich; wzywa jednocześnie Komisję do określenia ram podejmowania decyzji w sytuacjach niedoboru danych, w odniesieniu zarówno do planów zarządzania, całkowitych dopuszczalnych połowów, jak i decyzji w sprawie kwot, w oparciu o zasadę ostrożnego zarządzania zasobami;

Środa, 12 września 2012 r.

12. podkreśla, że badania naukowe w zakresie rybołówstwa stanowią podstawowe narzędzie zarządzania połowami, niezbędne do identyfikacji czynników warunkujących rozwój zasobów rybnych, umożliwiające przystąpienie do ich oszacowania ilościowego oraz ustalenie modeli pozwalających przewidzieć ewolucję tych zasobów, a także do ulepszenia narzędzi połowowych, jednostek pływających oraz warunków pracy i bezpieczeństwa rybaków, w połączeniu ze znajomością i doświadczeniem tych ostatnich; uważa, że w tym zakresie niezbędne jest inwestowanie w szkolenie zasobów ludzkich, dysponowanie właściwymi środkami finansowymi i wspieranie współpracy pomiędzy poszczególnymi organami publicznymi państw członkowskich;

13. wzywa Komisję do podjęcia środków w celu zmniejszenia szkód wyrządzanych w stadach ryb przez foki i niektóre ptaki morskie, zwłaszcza w przypadkach, gdy są to inwazyjne gatunki obce występujące w określonym regionie;

Dostosowanie zdolności połowowej (rozdział III)

14. sygnalizuje fakt, że brakuje ścisłej i wyrażonej ilościowo definicji nadmiernej zdolności połowowej; wzywa Komisję do określenia na szczeblu UE definicji nadmiernej zdolności połowowej, uwzględniającej definicje regionalne i specyfikę lokalną; wzywa ponadto Komisję do zmiany definicji zdolności połowowej w taki sposób, aby za podstawę służyły zarówno zdolności połowowe statku, jak i jego faktyczne nakłady połowowe; podkreśla ponadto konieczność zdefiniowania tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, ponieważ nie istnieje żadna powszechnie stosowana definicja, oraz konieczność dostosowania tej definicji do celów nowej WPRyB;

15. wzywa Komisję do zmierzenia przed końcem 2013 r. - w oparciu o zalecenia z konsultacji technicznej FAO (1999 r.) - zdolności połowowej flot europejskich, aby można było zidentyfikować przypadki nadmiernej zdolności połowowej w stosunku do dostępnych zasobów oraz określić niezbędne ograniczenia/przekształcenia; nalega na to, by pomiary zdolności połowowej nie dotyczyły tylko pojemności i mocy silników, lecz żeby uwzględniały także rodzaje i liczbę używanych narzędzi połowowych oraz wszelkie inne parametry wpływające na zdolność połowową;

16. wzywa Komisję do monitorowania i dostosowania pułapów zdolności połowowej floty określonych dla państw członkowskich, tak aby zapewnić ich zgodność z wiarygodnymi danymi i uwzględnić osiągnięcia techniczne;

17. wzywa państwa członkowskie do dokonania we właściwych przypadkach odpowiednich dostosowań w oparciu o dokładne pomiary obecnej zdolności floty, w tym pojemności silników i zdolności połowowej, pozwalających na osiągnięcie uprzednio wyznaczonych dla każdego łowiska celów dotyczących zrównoważonego poziomu zdolności połowowej, tak aby rozwiązać utrzymujący się problem znacznej nadmiernej zdolności połowowej niektórych flot rybackich, oraz do nałożenia sankcji za nieosiągnięcie tych celów, tj. zamrożenia funduszy z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR);

18. odnotowuje propozycję Komisji dotyczącą wprowadzenia systemu indywidualnie przekazywalnych koncesji połowowych, podlegającego ścisłym zabezpieczeniom i nie obejmującego tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, oraz wzywa do ustanowienia specjalnego systemu dla tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego oraz preferencyjnego traktowania ekologicznych statków rybackich, uwzględniającego warunkowość i kwestię koncentracji praw oraz możliwość cofnięcia koncesji połowowych; jest zdania, że dobrowolny system przekazywalnych koncesji połowowych jest jednym z wielu możliwych modeli, jakie państwa członkowskie mogą zastosować w celu zmniejszenia nadmiernej zdolności połowowej;

19. podkreśla, że systemu przekazywalnych koncesji połowowych nie można uważać za jedyny środek umożliwiający rozwiązanie problemu przełowienia i nadmiernej zdolności połowowej - w przypadkach w których ją udowodniono - lecz powinien on być jednym z wielu dodatkowych środków zarządzania, którymi dysponuje państwo członkowskie, zaś Komisja wraz z dwoma współustawodawcami powinna określić szersze ramy, kontrolować i monitorować stosowanie systemu na szczeblu krajowym (o ile jest to wybór państwa członkowskiego) oraz składać ustawodawcom regularne sprawozdania z wyników funkcjonowania systemu; podkreśla w związku z tym, że jako środki uzupełniające należy dodatkowo propagować rozwój odpowiedniego zakresu środków technicznych promujących selektywne narzędzia połowowe, zamykanie określonych stref lub ograniczanie dostępu do obszarów morskich zidentyfikowanych jako wrażliwe pod względem biologicznym i geograficznym do flot regionalnych używających technik połowowych przyjaznych dla środowiska;

Środa, 12 września 2012 r.

20. podkreśla, że przyszły EFMR powinien uwzględnić skutki społeczno-gospodarcze środków mających na celu zmniejszenie nadmiernej zdolności połowowej, w przypadkach w których ją udowodniono, i dostosowanie rozmiarów i nakładu połowowego flot rybackich zgodnie z uprawnieniami do połowów i zasadą długoterminowego zrównoważonego rozwoju oraz w związku z tym powinien przewidywać odpowiednie wsparcie finansowe na złagodzenie tych skutków; jest zdania, że im większy będzie poziom uczestnictwa, tym jaśniejsze będą cele, a także że różnorodne środki gospodarowania zasobami rybołówstwa będą o tyle bardziej zrozumiałe i akceptowane oraz sprawniej wdrażane, o ile większe będzie wsparcie gospodarcze i społeczne dla podmiotów, których takie środki dotyczą;

21. podkreśla potrzebę wyznaczenia klarownych terminów i podjęcia działań, które możliwie jak najszybciej doprowadzą do dostosowania floty w niezbędnych przypadkach; podkreśla, że należy uprzywilejować systemy, które wspierają dostosowywanie się flot do rzeczywistego stanu ich łowisk, oraz wzywa Komisję do określenia systemu środków umożliwiających karanie państw członkowskich, które nie wypełniają swoich obowiązków w wyznaczonych terminach, oraz do zapewnienia odpowiedniego finansowania tego procesu, a także do dalszego rozwijania koncepcji uzależnienia dostępu do zasobów rybołówstwa od spełnienia warunków ekologicznych i społecznych, a także wynagrodzenia za zrównoważoną działalność połowową;

22. przyjmuje do wiadomości propozycję Komisji dotyczącą utrzymania zezwolenia na szczególne ograniczenia połowowe do dnia 31 grudnia 2022 r.; zgadza się z Komisją, że zmiana uzgodnień dotyczących systemu dostępu do strefy 12 mil morskich mogłaby zachwiać obecną równowagę, którą osiągnięto od czasu wprowadzenia tego specjalnego systemu; przypomina również, że cele systemu dostępu do strefy 12 mil morskich są odmienne od tych, do których dąży się za pomocą wprowadzenia innych ograniczeń;

23. wzywa Komisję do ustanowienia systemu zarządzania w oparciu o wyniki, służącego do przyznawania praw dostępu, zgodnie z którym ciężar dowodu w zakresie zrównoważonej działalności połowowej spoczywałby na sektorze;

24. uważa, że należy na razie utrzymać specjalny system dostępu dla tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w pasach wodnych do 12 mil morskich oraz utrzymać specjalne ograniczenia dla statków zarejestrowanych w portach Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich na wodach otaczających wspomniane archipelagi, a w szczególności na obszarach wrażliwych pod względem biologicznym i geograficznym, podlegających obecnie postanowieniom rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 ⁽¹⁾;

25. zwraca uwagę, że w sprawozdaniu Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) na temat Kwadratu Szetlandzkiego stwierdzono, że zrezygnowanie z Kwadratu mogłoby doprowadzić do zwiększenia nakładów połowowych w tym obszarze oraz że STECF zaleca w związku z tym, by pozostawić Kwadrat;

26. uważa, że w przyszłości nadawanie statusu obszarów ograniczonych połowów, jak w przypadku Kwadratu Szetlandzkiego, powinno w dużej mierze opierać się na kryteriach naukowych uzasadniających zasadność ich zakwalifikowania jako obszarów wrażliwych pod względem biologicznym i geograficznym, zwłaszcza jeśli ograniczenia te mają stanowić część ram regulacyjnych wspólnej polityki rybołówstwa w drodze rozporządzenia podstawowego;

27. stwierdza, że należy uznać i wspierać rolę okresów ochrony biologicznej jako istotnego środka służącego ochronie zasobów rybnych, o potwierdzonej skuteczności, oraz jako podstawowego instrumentu zrównoważonego zarządzania połowami; jest zdania, że ustanawianie okresów ochrony biologicznej w określonych fazach cyklu życia gatunków pozwala na wzrost stad kompatybilny z utrzymaniem działalności połowowej poza okresem ochronnym;

*

* *

28. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, Komitetowi Regionów oraz rządów państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 289 z 7.11.2003, s. 1.